Prima instanță: Judecătoria Chişinău, sediul Centru judecător: Natalia Mămăligă
Dosarul nr. 2ac-362/24
2-23177886-02-2ac-20052024

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

15 aprilie 2025
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecători Roman Pascari și Ala Malîi
Grefier Danu Blanovschi

examinând în ședință publică cererea de apel depusă de administratorul Companiei Aeriene „Air Moldova" SRL, Ceban Alexandru împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 21 decembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Autoritatea Aeronautică Civilă, cu participarea persoanei interesate Compania Aeriană „Air Moldova" SRL cu privire la suspendarea valabilității Certificatului de operator aerian,-

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului.

La 12 decembrie 2023, Autoritatea Aeronautică Civilă, cu participarea persoanei interesate Compania Aeriană „Air Moldova" SRL s-a adresat cu cerere privind suspendarea valabilității Certificatului de operator aerian MD 001, eliberat la 29 ianuarie 2020 Companiei Aeriene „Air Moldova" SRL, pînă la 30 ianuarie 2024.

În motivarea cererii a indicat că Autoritatea Aeronautică Civilă este autoritatea administrativă de certificare, supraveghere și control în domeniul aviației civile, care are statut de persoană juridică de drept public cu formă de organizare juridică de agenție, finanțată de la bugetul de stat, cu sediul în municipiul Chișinău, și este subordonată Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, iar una din atribuțiile principale este cea de certificare, supraveghere continuă și control în domeniul aviației civile, inclusiv certificarea și supravegherea exercitării activităților aeronautice civile.

A relatat că în conformitate cu pct.II poziția 38 din Anexa nr.1 la Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nr.160 din 22 iulie 2011, Autoritatea Aeronautică Civilă eliberează actul permisiv – certificat de

operator aerian. La 29 ianuarie 2020 Companiei Aeriene „Air Moldova” SRL i-a fost eliberat Certificatul de operator aerian MD 001, care atestă autorizarea desfășurării operațiunilor aeriene comerciale pentru pasageri și marfă, conform specificațiilor de operare anexate. În conformitate cu ARO.OPS.100 lit.(a) din Anexa nr.2 la Regulamentul de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.612 din 1 septembrie 2022, Autoritatea Aeronautică Civilă eliberează un certificat de operator aerian în momentul în care a constatat că operatorul demonstrează respectarea elementelor prevăzute în ORO.AOC.100.

A notat că articolul 9 alin.(2) din Codul aerian, prevede că prin eliberarea de către autoritatea administrativă de implementare şi realizare a politicilor în domeniul aviaţiei civile a unui certificat se atestă conformitatea solicitantului cu cerinţele şi condiţiile stabilite, specificându-se privilegiile acordate acestuia. Certificatul rămîne valabil atît timp cît agentul aeronautic demonstrează în cadrul supravegherii continue că îndeplineşte cerinţele şi condiţiile care au stat la baza certificării. Punctul 15 din Regulamentul de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.612 din 1 septembrie 2022, stabilește că operatorii exploatează un avion sau un elicopter în scopul operațiunilor de transport aerian comercial (CAT) conform prevederilor din anexa nr.3 și nr.4. Conform prevederilor ARO.Gen.300 lit.(a) pct.2 din Anexa nr.2 la Regulamentul de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.612 din 1 septembrie 2022, Autoritatea Aeronautică Civilă verifică menținerea conformității cu cerințele aplicabile a organizațiilor pe care le-a certificat.

A accentuat că în corespundere cu prevederile art.27 alin.(3) din Codul aerian, operaţiunile de transport aerian comercial se conformează cerinţelor esenţiale prevăzute în anexa nr. 3 şi, după caz, cerințelor esențiale prevăzute în anexa nr. 5, iar la pct.28 subpunct.1) din anexa nr.3 la Codul aerian, operarea în scopuri comerciale poate avea loc doar dacă sînt întrunite condiţiile, inclusiv deţinerea direct sau indirect prin intermediul unor contracte, a mijloacelor necesare pentru amploarea şi sfera operaţiunilor, printre aceste mijloace se numără, fără însă a se limita la acestea și aeronava.

A relatat că reieșind din ultimele modificări operate la 28 aprilie 2023 în certificatul de operator aerian MD 001, Compania Aeriană „Air Moldova” SRL deținea în flota sa o singură aeronavă de model „Airbus 320-232”, cu însemnele de înmatriculare ER-AXA. Aeronava în cauză cu numărul de serie 02401 a fost înmatriculată în Registrul aerian al Republicii Moldova la 20 august 2021, aceasta și părțile ei componente corespundeau normelor de navigabilitate în vigoare. La 21 august 2023 valabilitatea actului permisiv a expirat. Compania Aeriană „Air

Moldova” SRL a înaintat cererea nr.1353/09 din 16 noiembrie 2023, solicitând modificarea certificatului de operator aerian MD 001 deținut, prin excluderea unicei aeronave deținute de model „Airbus 320-232”, cu însemnele de înmatriculare ER-AXA. Pe cale de consecință, din conținutul cererii respective, completată în conformitate cu Anexa 2.1 la Procedurile și Instrucțiunile Aeronautice Civile PIAC-OPS Prevederi specifice operațiunilor de transport aerian comercial, aprobate prin ordinul nr.30/GEN din 7 iunie 2021, publicat în Monitorul Oficial nr.147-151/664 din 18 iunie 2021, Compania Aeriană „Air Moldova” SRL rămânea fără aeronave în specificațiile de operare ale certificatului de operator aerian deținut. Autoritatea Aeronautică Civilă a informat corespunzător Compania Aeriană „Air Moldova” SRL despre decizia adoptată prin scrisoarea nr.3564 din 21 noiembrie 2023. Suplimentar, la 16 noiembrie 2023, Compania Aeriană „Air Moldova” SRL a depus cererea nr.1354/09 de radiere din Registrul aerian al Republicii Moldova a aceleiași aeronave „Airbus 320-232”, cu însemnele de înmatriculare ER-AXA, seria nr.02401, indicând temeiul radierii contractul de posesie și folosință a aeronavei între proprietarul aeronavei și operator a fost reziliat de către părți cu respectarea clauzelor de reziliere stipulate în contract. La 20 noiembrie 2023, urmare a examinării cererii respective de radiere și a actelor anexate, constatându-se temeiul prevăzut de Reglementarea aeronautică civilă RAC-470145 alin.(2) lit.a), aprobată prin ordinul nr.46/GEN din 3 mai 2001 și publicată în Monitorul Oficial nr.120/279 din 2 octombrie 2001, Autoritatea Aeronautică Civilă a emis certificatul nr.CD-0616 de radiere a înmatriculării aeronavei ER-AXA din Registrul aerian. Astfel, rezoluțiunea contractului de închiriere nr.2401 din 14 iulie 2021, semnat cu compania Little Grebe Leasing 2401 confirmă că actualmente Compania Aeriană „Air Moldova” SRL nu mai deține în folosință (în baza unui contract de închiriere fără echipaj) cel puțin o aeronavă care dispune de certificat de navigabilitate (CofA) și corespunde operațiunilor de transport aerian preconizate.

A subliniat că cerințele și condițiile care au stat la baza certificării Companiei Aeriene „Air Moldova” SRL sunt descrise și în ORO.AOC.100 lit.(c) din Anexa nr.3 la Regulamentul de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.612 din 1 septembrie 2022, iar una din cerințe este că orice organizație urmează să dovedească Autorității Aeronautice Civile că deține în proprietate sau folosință (în baza unui contract de închiriere fără echipaj) cel puțin o aeronavă care dispune de certificat de navigabilitate (CofA) și corespunde operațiunilor de transport aerian preconizate. Consideră că în situația în care este evident că Compania Aeriană „Air Moldova” SRL nu mai deține, în prezent, în folosință (în baza unui contract de închiriere fără echipaj) cel puțin o aeronavă care dispune de certificat de navigabilitate (CofA) și corespunde operațiunilor de transport aerian

preconizate, în lipsa actelor care confirmă proprietatea sau închirierea unei aeronave, se impune constatarea privind nerespectarea unei cerințe esențiale în baza cărora a fost acordat certificatul de operator aerian MD 001.

A menționat că prin scrisoarea nr.3595 din 27 noiembrie 2023 Compania Aeriană „Air Moldova" SRL a fost invitată pentru audieri referitor la circumstanțele constate, însă nu s-au prezentat la sediul instituției.

Prin urmare, Autoritatea Aeronautică Civilă a emis decizia privind suspendarea Certificatului de operator aerian MD 001, eliberat la 29 ianuarie 2020 Companiei Aeriene „Air Moldova" SRL, aceasta fiindu-i comunicată societății.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea judecătoriei Chișinău sediul Centru din 21 decembrie 2023, s-a admis cererea depusă de Autoritatea Aeronautică Civilă, cu participarea persoanei interesate Compania Aeriană „Air Moldova" SRL privind suspendarea valabilității Certificatului de operator aerian. S-a suspendat, Certificatul de operator aerian MD 001, eliberat la 29 ianuarie 2020 Companiei Aeriane „Air Moldova" SRL, pînă la 30 ianuarie 2024. Se încasează de la Compania Aeriană „Air Moldova" SRL, cod fiscal 1002600001718, cu sediul în mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/2, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 100 (una sută) lei.

Solicitarea apelantului și termenul de declarare a apelului*:*

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 21 decembrie 2023, la 15 ianuarie 2024 administratorul Companiei Aeriene „Air Moldova" SRL Alexandru Ceban a declarat apel împotriva acesteia, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Colegiul civil reiterează prevederile art. 362 alin. (1) CPC, care statuează expres că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Din actele pricinii rezultă că hotărîrea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) a fost pronunţată la 21 decembrie 2023 iar cererea de apel a fost depusă la data de 15 ianuarie 2024. Astfel, prin prisma art. 362 alin. (1) CPC, instanţa de apel constată că apelul a fost depus în termen.

Argumentele participanților la proces:.

În motivarea apelului, reprezentantul apelantei Compania Aeriană „Air Moldova" SRL a criticat hotărîrea adoptată de către prima instanţă şi a indicat că instanţa de fond a emis o hotărîre nefondată, emisă cu încălcarea normelor de drept material și procesual, astfel fiind pasibilă de a fi casată.

În ședința de judecată reprezentantul intimatei Autoritatea Aeronautică Civilă a solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea hotărîrii instanței de fond, pe care o consideră legală și întemeiată.

Reprezentantul apelantului Companiei Aeriane „Air Moldova” SRL în ședința judiciară nu s-a prezentat deși a fost citat legal, prin intermediul poștei electronice.

Drept urmare, Colegiul prin prisma art. 379 alin. (2) CPC a dispus examinarea cauzei în lipsa reprezentantului apelantului.

Aprecierea instanței de apel.

Audiind explicațiile participantului prezent la proces, studiind materialele dosarului în raport cu argumentele apelurilor și circumstanţele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios adminitrativ al Curţii de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel, cu menținerea hotărîrii instanței de fond.

În favoarea concluziei enunţate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 385 alin. (1) lit. a) CPC RM, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă statuează, că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Potrivit art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Totodată, sarcina instanţei de apel derivă, reieşind din dispoziţiile art. 373 Cod de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

De asemenea, în limitele apelului dedus judecării, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Instanţa de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul

ei. Concomitent, instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis contra Greciei nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

Din materialele pricinii rezultă că, la 29 ianuarie 2020 Autoritatea Aeronautică Civilă a eliberat Companiei Aeriene „Air Moldova” SRL Certificatul de operator aerian MD 001, care atestă autorizarea desfășurării operațiunilor aeriene comerciale pentru pasageri și marfă, conform specificațiilor de operare anexate (f.d.9-11).

La fel din materialele cauzei rezultă că, conform certificatului de înmatriculare nr.0616 aeronava de model „Airbus 320-232”, cu însemnele de înmatriculare ER-AXA, cu numărul de serie 02401 a fost înmatriculată în Registrul aerian al Republicii Moldova la 20 august 2021, proprietar compania Little Grebe Leasing 2401, operator Compania Aeriană „Air Moldova” SRL (f.d.12-13).

La 21 august 2023 valabilitatea actului permisiv certificatul de navigabilitate nr.MK-1251 din 21 august 2021 a expirat.

Totodată, se constată că, compania Aeriană „Air Moldova” SRL a înaintat Autorității Aeronautice Civile cererea nr.1353/09 din 16 noiembrie 2023, prin care a solicitat modificarea certificatului de operator aerian MD 001 deținut, prin excluderea unicei aeronave deținute de model „Airbus 320-232”, cu însemnele de înmatriculare ER-AXA, care a fost completată în conformitate cu Anexa 2.1 la Procedurile și Instrucțiunile Aeronautice Civile PIAC-OPS Prevederi specifice operațiunilor de transport aerian comercial, aprobate prin ordinul nr.30/GEN din 7 iunie 2021, publicat în Monitorul Oficial nr.147-151/664 din 18 iunie 2021.

Prin scrisoarea nr.3564 din 21 noiembrie 2023 Autoritatea Aeronautică Civilă, urmare a examinării cererii nr.1353/09 din 16 noiembrie 2023, a comunicat Companiei Aeriene „Air Moldova” SRL despre modificarea certificatului de operator aerian MD 001 deținut, prin excluderea unicei aeronave deținute de model „Airbus 320-232”, cu însemnele de înmatriculare ER-AXA, astfel, în consecință se atestă că Compania Aeriană „Air Moldova” SRL nu mai întrunește condiția de certificare specificată de prevederile ORO.AOC.100 lit.(c) pct.(2) din Anexa nr.3

la Regulamentul de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.612 din 1 septembrie 2022 (f.d.22).

La fel, se constată că, la 16 noiembrie 2023, Compania Aeriană „Air Moldova" SRL a depus cererea nr.1354/09 de radiere din Registrul aerian al Republicii Moldova a aceleiași aeronave „Airbus 320-232", cu însemnele de înmatriculare ER-AXA, seria nr.02401, indicând temeiul radierii contractul de posesie și folosință a aeronavei între proprietarul aeronavei și operator a fost reziliat de către părți cu respectarea clauzelor de reziliere stipulate în contract (f.d.23).

Conform certificatului de radiere a înmatriculării nr.CD-0616 din 20 noiembrie 2023, aeronava de tipul „Airbus 320-232", numărul de serie 02401, cu înmatriculare anterioară ER-AXA a fost radiată din Registrul aerian al Republicii Moldova, iar însemnele de înmatriculare au fost anulate (f.d.24).

Prin scrisoarea nr.3595 din 27 noiembrie 2023 Autoritatea Aeronautică Civilă a comunicat Companiei Aeriene „Air Moldova" SRL despre convocarea ședinței Comisiei de certificare în data de 29 noiembrie 2023, ora 10-00, cu ordinea de zi Activitatea Companiei Aeriene „Air Moldova" SRL urmare a excluderii aeronavei de tip „Airbus 320-232", cu semne de înmatriculare ER-AXA din Certificatul de operator aerian MD 001 (f.d.25), însă reprezentantul companiei nu s-a prezentat la ședință.

Mai mult s-a stabilit că, la 11 decembrie 2023 Autoritatea Aeronautică Civilă a emis ordinul nr.46/GEN privind suspendarea Certificatului de operator aerian MD 001, eliberat Companiei Aeriene „Air Moldova" SRL, prin care s-a dispus de a suspenda pînă la 31 ianuarie 2024 Certificatul de operator aerian MD 001, eliberat la 29 ianuarie 2020 Companiei Aeriene „Air Moldova" SRL (f.d.26-28). Ordinul menționat a fost expediat în adresa Companiei Aeriene „Air Moldova" SRL (f.d.29).

Drept urmare, Autoritatea Aeronautică Civilă s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Înaintînd prezenta cerere de chemare în judecată, împotriva Companiei Aeriene „Air Moldova" SRL, reclamanta Autoritatea Aeronautică Civilă a solicitat suspendarea valabilității Certificatului de operator aerian MD 001, eliberat la 29 ianuarie 2020 Companiei Aeriene „Air Moldova" SRL, pînă la 30 ianuarie 2024.

Prin hotărârea judecătoriei Chișinău sediul Centru din 21 decembrie 2023, s-a admis cererea depusă de Autoritatea Aeronautică Civilă, cu participarea persoanei interesate Compania Aeriană „Air Moldova" SRL privind suspendarea valabilității Certificatului de operator aerian. S-a suspendat, Certificatul de operator aerian MD 001, eliberat la 29 ianuarie 2020 Companiei Aeriane „Air Moldova" SRL, pînă la 30 ianuarie 2024. Se încasează de la Compania Aeriană „Air Moldova" SRL, cod

fiscal 1002600001718, cu sediul în mun. Chișinău, bd. Dacia, 80/2, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 100 (una sută) lei.

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 21 decembrie 2023, la 15 ianuarie 2024 administratorul Companiei Aeriene „Air Moldova" SRL Alexandru Ceban a declarat apel împotriva acesteia, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 373 alin. (2) CPC, în limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la process

Colegiul menționează că, prima instanță corect a concluzionat despre necesitatea admiterii acţiunii, ea avînd la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerinţelor art. 130 CPC RM.

În acest sens, Colegiu reiterează prevederile art. 278[10] - 27813 din Codul de procedură civilă, care statuează expres că, autorităţile şi instituţiile abilitate prin lege să emită acte permisive în domeniul activităţii de întreprinzător pot cere, în cazurile prevăzute de lege, suspendarea sau, după caz, retragerea actelor permisive ce vizează activitatea de întreprinzător, fapt ce are ca efect imposibilitatea continuării acestei activităţi la nivel de întreprindere sau de unitate funcţională autorizată a acesteia. Cererea autorităţii competente privind suspendarea sau retragerea actului permisiv ce vizează activitatea de întreprinzător se admite spre examinare de instanţa de judecată dacă a fost depusă în termen de 3 zile lucrătoare de la emiterea deciziei de suspendare sau retragere a actului permisiv în cauză. Cererile de suspendare sau retragere a actelor permisive ce vizează activitatea de întreprinzător se depun la instanţa judecătorească în a cărei rază teritorială îşi are sediul întreprinzătorul. În cererea de suspendare sau retragere a actului permisiv ce vizează activitatea de întreprinzător se indică probele ce atestă încălcarea de către întreprinzător a condiţiilor de desfăşurare a activităţii prevăzute de lege, probele ce atestă că întreprinzătorului i-au fost notificate toate încălcările constatate, nivelul de încălcare a legislaţiei, termenul acordat pentru remediere, modul de remediere a deficienţelor identificate şi că întreprinzătorul nu a remediat, în termenul stabilit, aceste deficienţe, precum şi probele ce atestă existenţa altor fapte care, în conformitate cu prevederile legii, servesc drept temei pentru suspendarea sau retragerea actului permisiv ce vizează activitatea de întreprinzător. Cererea de suspendare sau retragere a actului permisiv ce vizează activitatea de întreprinzător se examinează în instanţa de judecată cu participarea întreprinzătorului, a avocatului său, a autorităţii competente şi a altor persoane interesate. Instanţa de

judecată examinează cererea de suspendare sau retragere a actului permisiv ce vizează activitatea de întreprinzător în termen de 5 zile lucrătoare de la data acceptării acesteia. După ce examinează cererea în fond, instanţa de judecată emite o hotărâre prin care o admite sau o respinge.

Potrivit art. 9 alin.(1) și (2) din Codul aerian, în scopul realizării siguranţei zborului, sînt supuşi certificării şi supravegherii continue următoarele categorii de agenţi aeronautici: a) operatorii aerieni, corespunzător cu operaţiunile aeriene civile pe care le desfăşoară; b) agenţii aeronautici care au ca obiect de activitate proiectarea, fabricarea şi întreţinerea aeronavelor, a motoarelor, a elicelor, a pieselor şi a echipamentelor asociate, precum şi cei care au ca obiect de activitate procesele specializate, inclusiv încercările de tip, testările specializate şi distribuirea produselor aeronautice; c) agenţii aeronautici care desfăşoară activităţi de proiectare, construcţii, montaj, reparaţii pentru elemente de infrastructură şi echipamente care concură direct la siguranţa zborului; d) agenţii aeronautici care au ca obiect de activitate furnizarea serviciilor de navigaţie aeriană, precum şi activităţile aeroportuare; e) agenţii aeronautici care se ocupă cu pregătirea personalului aeronautic civil; f) alte categorii de agenţi aeronautici, potrivit reglementărilor specifice aplicabile. Prin eliberarea de către autoritatea administrativă de implementare şi realizare a politicilor în domeniul aviaţiei civile a unui certificat se atestă conformitatea solicitantului cu cerinţele şi condiţiile stabilite, specificându-se privilegiile acordate acestuia. Certificatul rămâne valabil atît timp cît agentul aeronautic demonstrează în cadrul supravegherii continue că îndeplineşte cerinţele şi condiţiile care au stat la baza certificării.

În corespundere cu ARO.OPS.100 lit.(a) din Anexa nr.2 la Regulamentul de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.612 din 1 septembrie 2022, Autoritatea Aeronautică Civilă eliberează un certificat de operator aerian în momentul în care a constatat că operatorul demonstrează respectarea elementelor prevăzute în ORO.AOC.100.

La fel, Punctul 15 din Regulamentul de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.612 din 1 septembrie 2022, stabilește că operatorii exploatează un avion sau un elicopter în scopul operațiunilor de transport aerian comercial (CAT) conform prevederilor din anexa nr.3 și nr.4.

Conform prevederilor ARO.Gen.300 lit.(a) pct.2 din Anexa nr.2 la Regulamentul de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.612 din 1 septembrie 2022, Autoritatea Aeronautică Civilă verifică menținerea conformității cu cerințele aplicabile a organizațiilor pe care le-a certificat.

În același timp, prevederile art.27 alin.(3) din Codul aerian, prevăd că operaţiunile de transport aerian comercial se conformează cerinţelor esenţiale prevăzute în anexa nr. 3 şi, după caz, cerințelor esențiale prevăzute în anexa nr. 5. Iar, la pct.28 subpunct.1) din anexa nr.3 la Codul aerian, este prevăzut că Operarea în scopuri comerciale şi operarea aeronavelor complexe motorizate pot avea loc doar dacă sînt întrunite următoarele condiţii: operatorul trebuie să deţină, direct sau indirect prin intermediul unor contracte, mijloacele necesare pentru amploarea şi sfera operaţiunilor. Printre aceste mijloace se numără, fără însă a se limita la acestea, următoarele: aeronavă, facilităţi, structură de administrare, personal, echipamente, documentaţie privind sarcinile, responsabilităţile şi procedurile, acces la datele relevante şi ținere a evidenței.

În contextul normelor citate corelate cu situaţia de fapt, Colegiul consideră că prima instanţa întemeiat a dispus suspendarea valabilității Certificatului de operator aerian MD 001, eliberat la 29 ianuarie 2020 Companiei Aeriene „Air Moldova” SRL, pînă la 30 ianuarie 2024, or, din probele administrate s-a constatat că Compania Aeriană „Air Moldova” SRL nu mai deține în folosință (în baza unui contract de închiriere fără echipaj) cel puțin o aeronavă care dispune de certificat de navigabilitate (CofA) și corespunde operațiunilor de transport aerian preconizate, respectiv nu mai întrunește cerința de certificare statuată la prevederile ORO.AOC.100 lit.(c) pct.2 din Anexa nr.3 la Regulamentul de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.612 din 1 septembrie 2022, ceea ce constituie temei prevăzut de art.14 alin.(2) lit.b) din Codul aerian, pentru suspendarea certificatului de operator aerian.

Mai mult ca atît în această ordine de idei, Colegiul reiterează că conform art.14 din Codul aerian, suspendarea certificatului are ca efect suspendarea (sistarea) unor genuri de activitate, a unor lucrări concrete, a altor acţiuni necesare activităţii aeronautice civile. Autoritatea administrativă de implementare şi realizare a politicilor în domeniul aviaţiei civile suspendă certificatul dacă, în urma investigaţiei, a controlului, a inspecţiei de supraveghere privind activitatea deţinătorului de certificat, constată că: a) nu sînt respectate prevederile cadrului normativ în vigoare, iar personalul/agentul aeronautic nu înlătură neconformităţile atestate, conform art. 12; b) nu sînt respectate cerinţele în baza cărora a fost acordat certificatul; c) nu sînt înlăturate deficienţele depistate în cadrul inspecţiilor şi al supravegherii continue; d) nu sînt achitate plăţile de supraveghere cel puţin 2 luni consecutive. Pe lîngă cazurile prevăzute la alin. (2), certificatul poate fi suspendat la solicitarea deţinătorului acestuia. Decizia şi motivele suspendării în cazurile stabilite la alin. (2) se comunică în scris deţinătorului de certificat, urmând ca, în

termen de 3 zile lucrătoare de la comunicare, autoritatea administrativă de implementare şi realizare a politicilor în domeniul aviaţiei civile să se adreseze în instanţa de judecată. În caz de nerespectare a termenului stabilit, suspendarea se anulează. Decizia autorităţii administrative de implementare şi realizare a politicilor în domeniul aviaţiei civile privind suspendarea certificatului în domeniul aviaţiei civile se aplică pînă la rămânerea definitivă şi irevocabilă a hotărârii judecătorești. Termenul maxim de suspendare a certificatului este de 6 luni. Decizia privind suspendarea certificatului, în cazurile prevăzute la alin. (2), îşi încetează acţiunea după constatarea de către autoritatea administrativă de implementare şi realizare a politicilor în domeniul aviaţiei civile a lichidării încălcării pentru care a fost aplicată suspendarea sau, în cazul prevăzut la alin. (3), după expirarea termenului de suspendare.

Referitor la cheltuielile de judecată, Colegiul reiterează prevederile art.82 CPC, care statuează expres că, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.

Potrivit art.94 alin.(1) CPC, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părţii care a avut cîştig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului - proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În acest sens, Colegiul consideră că prima instanță corect a dispus încasarea din contul pîrîtei Compania Aeriană „Air Moldova” SRL în beneficiul Autoritatea Aeronautică Civilă cheltuielile suportate, or, ultima a achitat o taxă de stat în sumă de 100 lei, care corect urmează a fi compensate reclamantului/intimat.

În consecință, completul decelează că apelantul nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea justificării ilegalității hotărârii instanței de fond, iar argumentele inserate în apelul declarat evidențiază simplul dezacord al apelantei Compania Aeriană „Air Moldova” SRL cu soluția dată de instanța inferioară.

În această ordine de idei, Colegiul decelează că hotărârea instanței este emisă cu respectarea prevederilor legale. Or, în cazul în speță, cercetând cu maximă diligență materialele prezentate, instanța de apel notează că înscrisurile cauzei nu conțin vreun element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta speță.

Colegiul accentuează, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, între garanțiile dreptului la un proces echitabil, acordând eficiență art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ce înscrie şi obligația instanțelor de judecată de a-şi motiva deciziile, Curtea a statuat că art. 6 din Convenție obligă instanțele să îşi motiveze hotărârile, dar această obligație nu trebuie înțeleasă în sensul că ele urmează să răspundă în mod detaliat la fiecare argument al părților procesului. Întinderea obligației de motivare a deciziilor variază în funcție de natura cauzelor

în care sunt pronunțate. Este necesar să se țină seama, în special, de diversitatea capetelor de cerere a acțiunilor, dar şi de apărările formulate de pârâți, apărări care pot avea o înrâurire hotărâtoare asupra soluției pronunțată de instanța de judecată.

În consecință, Colegiul atestă despre lipsa temeiurilor de a interveni în soluția instanței de fond, deoarece ultima corect a stabilit starea de fapt și corect a identificat și aplicat cadrul legal pertinent situației litigioase, dedusă judecății, motivele invocate de apelant în necesitatea combaterii concluziei instanței de admitere a pretențiilor, fiind lipsite de suport probant și de acoperire legală, urmând a fi respinse.

Suplimentar, Colegiul Civil reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Instanţa de apel menţionează că, art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Prin urmare, Colegiului constată că, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre bazată pe fundament temeinic și materialul probator administrat.

În această ordine de idei, în viziunea Colegiului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelant, citate supra, sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază ca fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței.

În final, instanţa de apel subliniază că, contrar prevederilor articolelor 118, 121 Cod de procedură civilă, apelantul în fața instanţei de fond, nu a adus careva

probe în susținerea poziției sale și prin urmare instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței și a admis acțiunea.

În plus, este important de remarcat faptul că, apelantul utilizând calea de atac nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu au avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărârea contestată.

În circumstanțele de fapt și de drept descrise și, deoarece hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea corectă a probelor administrate în conformitate cu cerințele art. 130 Codul de procedură civilă, iar motivele invocate de apelant în cererea de apel se reduc, în marea sa majoritate, la critici formale, lipsite de suport probant și în lipsa unei susțineri legale, Colegiul consideră apelul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii primei instanțe pronunțată în pricină.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.a), 390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ

d e c i d e:

Se respinge cererea de apel declarată de administratorul Companiei Aeriene „Air Moldova” SRL, Ceban Alexandru.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 decembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Autoritatea Aeronautică Civilă, cu participarea persoanei interesate Compania Aeriană „Air Moldova” SRL cu privire la suspendarea valabilității Certificatului de operator aerian.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Președintele ședinței, judecătorul — Ruxanda Pulbere

Judecătorii — Roman Pascari

Ala Malîi